

ਜਮਾਤ -ਛੇਵੀਂ ਸਾਹਿਤ ਰੂਪ-ਕਹਾਣੀ

ਪਾਠ-5 ਲਿਫਾਫ਼ੇ ਲੇਖਕ- ਸ਼੍ਰੀ ਰਮੇਸ਼ ਭਾਰਤੀ

ਪ੍ਰਸ਼ਨ (ੳ) ਬੱਚੇ ਸਕੂਲ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕੀ ਕਰਨ ਗਏ ਸਨ?

ਉੱਤਰ- ਬੱਚੇ ਸਕੂਲ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਮੋਮਜਾਮੇ ਦੇ ਲਿਫਾਫ਼ੇ ਇਕੱਠੇ ਕਰਨ ਗਏ ਸਨ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ (ਅ) ਮੋਮਜਾਮੇ ਦੇ ਲਿਫਾਫ਼ੇ ਵਾਤਾਵਰਨ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਦੂਸ਼ਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ?

ਉੱਤਰ- ਮੋਮਜਾਮੇ ਦੇ ਲਿਫਾਫ਼ੇ ਗਲਦੇ ਜਾਂ ਸੜਦੇ ਨਹੀਂ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਵਾਤਾਵਰਨ ਨੂੰ ਦੂਸ਼ਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ (ੲ) ਘਰ ਦਾ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਲਿਫਾਫ਼ਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪਾ ਕੇ ਬਾਹਰ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਸੁੱਟਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ?

ਉੱਤਰ- ਘਰ ਦਾ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਲਿਫਾਫ਼ਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪਾ ਕੇ ਬਾਹਰ ਇਸ ਲਈ ਨਹੀਂ ਸੁੱਟਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਅਵਾਰਾ ਪਸ਼ੂ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਖਾ ਕੇ ਮਰ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ (ਸ) ਲਿਫਾਫ਼ਿਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਬਾਰੇ ਸਰਕਾਰ ਕੀ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ?

ਉੱਤਰ- ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕਈ ਥਾਵਾਂ ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾ ਕੇ ਲਿਫਾਫ਼ਿਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਉੱਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ (ਹ) ਲਿਫਾਫ਼ਿਆਂ ਦੀਆਂ ਬੋਰੀਆਂ ਲਿਆ ਰਹੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਬਾਬਾ ਕਾਹਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕੀ ਕਿਹਾ ?

ਉੱਤਰ- ਲਿਫਾਫ਼ਿਆਂ ਦੀਆਂ ਬੋਰੀਆਂ ਲਿਆ ਰਹੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਬਾਬਾ ਕਾਹਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼ਾਬਾਸ਼ ਮੁੰਡਿਓ, ਤੁਸੀਂ ਬੜੀ ਵੱਡੀ ਮੱਲ ਮਾਰੀ ਹੈ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ (ਕ) ਪਲਾਸਟਿਕ ਜਾਂ ਮੋਮਜਾਮੇ ਦੇ ਲਿਫਾਫ਼ੇ ਹੋਰ ਕਿਹੜੀ ਥਾਂ ਤੇ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਂਦੇ ਹਨ?

ਉੱਤਰ- ਪਲਾਸਟਿਕ ਜਾਂ ਮੋਮਜਾਮੇ ਦੇ ਲਿਫਾਫ਼ੇ ਨਾਲੀਆਂ ਵਿੱਚ ਫਸ ਕੇ ਪਾਣੀ ਦਾ ਵਹਿਣਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਗਲੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਗੰਦਾ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 2. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਵਾਕਾਂ ਵਿੱਚ ਵਰਤੋ :

1. ਸਕੂਲ- ਸਾਡਾ ਸਕੂਲ ਬਹੁਤ ਸੁੰਦਰ ਹੈ।
2. ਵਾਤਾਵਰਨ- ਸਭ ਨੂੰ ਵਾਤਾਵਰਨ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।
3. ਮੋਮਜਾਮੇ- ਮੋਮਜਾਮੇ ਦੇ ਲਿਫਾਫ਼ੇ ਵਾਤਾਵਰਨ ਨੂੰ ਦੂਸ਼ਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ।
4. ਖ਼ਤਰਨਾਕ- ਨਸ਼ਾ ਕਰਕੇ ਵਾਹਨ ਚਲਾਉਣਾ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਹੈ।
5. ਬੇਚੈਨ - ਗਰਮੀ ਕਾਰਨ ਬੱਚੇ ਬਹੁਤ ਬੇਚੈਨ ਹੋ ਰਹੇ ਸਨ।
6. ਹਿੰਮਤ - ਔਖੇ ਸਮੇਂ ਹਿੰਮਤ ਤੋਂ ਕੰਮ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 3,4 ਅਤੇ 5 ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪਾਠ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਆਪ ਕਰਨਗੇ

ਤਿਆਰ ਕਰਤਾ:-

ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ
ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਸਟਰ
ਸਰਕਾਰੀ ਮਿਡਲ
ਸਕੂਲ, ਦੇਧਨਾ
99886-43700

ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ, ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਸਟਰ ਸ.ਮਿ.ਸ.ਦੇਧਨਾ (ਪਟਿ:) 99886-43700